

DELEGERET RETSAKT - NOTAT

13. marts 2013

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet

Notat om forslag fra EU-kommissionen om forordning der supplerer direktiv 2010/30/EF med hensyn til energimærkning af kedler og varmepumper

COM (2013) 817 final

1. Resumé

Kommissionen har den 18. februar 2013 fremlagt et forslag til forordning om energimærkning af kedler (delegeret retsakt) for Rådet. Rådets frist for indsigelse er officielt d. 17. april 2013. Fristen er dog fremrykket, idet forslaget allerede forventes sat på dagsordenen i forbindelse med Rådet (miljø) d. 21. marts 2013. Regeringen vil derfor allerede 3 dage fra oversendelse til Folketingets Europaudvalg lægge denne holdning til grund.

Forslaget er led i udmøntningen af energimærkningsdirektivet, som er et rammedirektiv, der har til formål at reducere energirelaterede produkters energiforbrug ved at gøre produkters energiforbrug tydeligt for forbrugerne og dermed give forbrugerne mulighed for at vælge de energieffektive produkter. Forslaget stiller krav om energimærkning af kedlers og varmepumpers energieffektivitet og støjudsendelse. Desuden indeholder forslaget krav om, at kombinerede anlæg, hvor kedler eller varmepumper kombineres med solvarmekomponenter og/eller styringer skal energimærkes som en "pakke". Forslagets energi- og klimamæssige konsekvenser er ikke vurderet for Danmark, men Kommission vurderer positive konsekvenser i EU som helhed. Forslaget vurderes ikke at berøre statsfinanserne, det vurderes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser og forventes ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde for erhvervslivet. Regeringen er positiv overfor Kommissionens forslag og støtter derfor forslaget.

2. Baggrund

EU-Kommissionen har d. 18. februar 2013 fremsendt et forslag til kommissionsforordning om krav til energimærkning af kedler og varmepumper, som markedsføres for første gang på det indre marked. Forordningen stiller desuden krav til mærkning af kombination af disse produkter eventuelt i kombination med termisk solvarmeanlæg, som tilbydes forbrugere som en samlet pakke. Forslaget omfatter krav til gas- og oliefyrede kedler, luft/vand-varmepumper og væske/vand-varmepumper samt solvarmeanlæg i kombination hermed. Derudover er mini-/mikrokræftervarmeanlæg omfattet af forslaget.

Forslaget forventes at blive drøftet i Rådet (miljø) ved rådsmødet den 21. marts 2013. Rådets behandling af forslaget følger beslutningsproceduren for delegerede retsakter.

Hjemmelsgrundlag

Forordningen har hjemmel i Europaparlamentets og Rådets direktiv 2010/30/EU af 19. maj 2010 om angivelse af energirelaterede produkters energi- og ressourceforbrug ved hjælp af mærkning og standardiserede produktoplysninger (energimærkningsdirektivet) specielt artikel 10. Energimærkningsdirektivet er baseret på Traktatens artikel 114 (indre marked). Forordningen er et led i rækken af gennemførelsesforanstaltninger under dette direktiv.

Forslaget behandles i henhold til procedurerne for delegerede retsakter i TEUF Artikel 290. Jævnfør Kommissionens Meddelelse KOM (2009) 673 af 9. december 2009 om anvendelse af artikel 290 i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde.

3. Formål og indhold

Forslaget har til formål at begrænse EU's energiforbrug til rumopvarmning med centrale vandbaserede varmeanlæg og kombinerede anlæg til rumopvarmning og opvarmning af varmt brugsvand. Ved at tydeliggøre de omfattede produkters energieffektivitet gennem mærkning, vil forbrugere, som står over for anskaffelse, i højere grad efterspørge de energieffektive produkter frem for de ikke-effektive. Kommissionen anfører, at energiforbruget til rumopvarmning i EU i 2005 blev estimeret til hvad der svarer til ca. 16 % af det samlede årlige bruttoenergiforbrug i EU-27.

Forslaget omfatter kedler og varmepumper med en effekt op til 70 kW beregnet til at indgå i centralvarmeanlæg og i anlæg som både leverer varme til centralvarmeanlæg og varmt brugsvand. Desuden er mindre mini-/mikrokraftvarmeanlæg omfattet. Kun kedler, varmepumper og kraftvarmeanlæg, som anvender el, fossilt gas eller olie er omfattet af forslaget. Kedler, varmepumper og kraftvarmeanlæg som benytter fast brændsel eller biobrændsel er ikke omfattet, dog er kedler, varmepumper og kraftvarmeanlæg, som benytter el, fossilt gas eller olie iblandet op til 50 % biobrændsel omfattet.

Beregning af grundlaget for energimærkning

Kommissionens forslag bygger på måling og beregninger af produkternes virkningsgrader for rumopvarmning, for produktion af varmt brugsvand og for den kombinerede produktion af varme og varmt brugsvand. De målemetoder og beregninger, der ligger til grund for energimærkningen, er identiske med de metoder og beregninger, som Kommissionen har foreslået, skal gælde for beregningen af de samme produkters energieffektivitet i forbindelse med ecodesignkravene til produkterne. Disse ecodesignkrav er beskrevet i rammenotatet af 27. februar 2013.

Energimærkets udformning, skala og krav

Energimærket er baseret på de i Direktiv 2010/30/EU fastlagte retningslinjer for mærkets udformning, og indeholder en energimærkningsskala fra A+++ til G med i alt 10 klasser. A+++ karakteriserer det mest effektive produkt, mens G betegner det mindst effektive produkt.

I forslaget er det fastlagt, hvilke virkningsgradsintervaller, der svarer til hvilke bogstavsbetegnelser på skalaen. Kommissionen har valgt at benytte de samme

virkningsgradsintervaller for alle produkter omfattet af forslaget, hvilket betyder, at fx en oliefyret kedels energimærke direkte kan sammenlignes med en elektrisk varmepumpe. Kondenserende olie- og gaskedler vil opnå et energimærke med energiklassen B eller A, elektriske varmepumper vil typisk opnå energiklasse A+ eller A++, og elektriske kedler, som ikke er almindelige i Danmark, vil kunne opnå energiklasse F eller D.

For produkter, der er i stand til både at levere varmt brugsvand og varme til rumopvarmning indeholder energimærket to skalaer: en for varmt brugsvand og en for rumopvarmning. Skalaen for varmt brugsvand er den samme som for særskilte vandvarmere således, at effektiviteten for de to typer produkter kan sammenlignes.

Udover de ovenfor nævnte produktrelaterede energimærker indeholder forslaget krav om energimærkning af kombinationer eller pakker af produkter. Dette mærke, der populært kaldes "pakkemærket", er primært introduceret for at vise, hvor effektivt det er, at kombinere traditionelle kedler/varmepumper med solvarme og temperaturstyringer. På baggrund af specifikationerne for alle de produkter og komponenter, der indgår i en "pakke", beregnes den samlede virkningsgrad. Ved at kombinere en kondenserende kedel med solvarme og temperaturstyring, vil det typisk være muligt at opnå én energiklasse højere på pakkemærket i forhold til det energimærke kedlen har, når alene kedlen mærkes.

Forslaget stiller en række krav til den tekniske dokumentation som leverandører og sælgere skal stille til rådighed i forbindelse med markedsføring og salg af produkterne. Selvom solvarmekomponenter og styringer ikke skal energimærkes særskilt, indgår der alligevel krav om at forskellige produktspecifikke energioplysninger skal følge produkterne. Det skyldes, at oplysningerne skal være tilgængelige i forbindelse med beregning af pakkemærket.

Forslagets trin

Forslaget forventes at træde i kraft medio 2013, og kravene indføres i 2 trin.

Trin 1: Fra to år efter ikrafttrædelse

Der indføres et energimærke, hvor skalaens øvre grænse er "A++". Det vil sige at skalaen går fra "G" til "A++" (9 klasser).

Leverandører af produkter og pakker omfattet af forordningen skal levere et trykt energimærke, efter særlige designspecifikationer. Derudover skal leveres særlige produktdatablade og på forespørgsel specificeret teknisk dokumentation til myndigheder. I forbindelse med annoncering af et produkt, der indeholder energi- eller prisrelateret information og i forbindelse med teknisk markedsføringsmateriale, skal der refereres til produktets energimærkningsklasse. Leverandører af solvarmekomponenter og temperaturstyringer skal ligeledes levere særlige produktdatablade og på forespørgsel specificeret teknisk dokumentation til myndigheder. For produkter, der er tænkt anvendt i forbindelse med en pakke og for pakker, der sælges samlet, skal der ligeledes vedlægges et trykt pakkeenergimærke. I førstnævnte tilfælde skal mærket være ikke-udfyldt, i sidstnævnte tilfælde skal det være udfyldt og følges af et specificeret datablad.

Sælgeren skal sætte energimærket på produkter, der indgår i en salgsudstilling. Hvis det ikke er muligt, skal produktet markedsføres med særligt specificerede data. Derudover er der krav om reference til produktets energimærkningsklasse ved annoncering og i teknisk

markedsføringsmateriale. I forbindelse med tilbud på pakker af produkter og komponenter skal sælgeren oplyse virkningsgrader og energimærker for den samlede pakke.

Trin 2: Fra seks år efter ikrafttrædelse

Der indføres et energimærke, hvor skalaens øvre grænse er energiklasse A+++ . Samtidigt fjernes klasserne G-F, så skalaen går fra D til A+++ (7 energiklasser).

Revision

Forslaget indeholder endvidere en revisionsbestemmelse. Det foreslås, at Kommissionen senest 5 år efter forordningens ikrafttræden (dvs. formentlig medio 2018) skal fremlægge resultatet af en evaluering af forordningen. Evalueringen skal bl.a. indeholde en vurdering af væsentlige ændringer i de forskellige produkters markedsandel, årsbaseret beregning af virkningsgraderne for kedler, hensigtsmæssigheden i energimærke og datablad for pakker samt mulig inkludering af passive røggaskølere i forordningens anvendelsesområde.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har i henhold til TEUF artikel 290 lige som Rådet mulighed for at gøre indsigelse mod forslaget. Fristen for indsigelse udløber den 26. april. Der foreligger endnu ikke en udtalelse eller et udkast til betænkning fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Forslaget til forordning er et led i udfyldelsen af energimærkningsdirektivet og stiller krav til producenter og forhandlere af den type af produkter, der er omfattet af forslagets definitioner.

Kommissionen anfører, at hvis de enkelte medlemslande fastsætter nationale mærkningskrav til de pågældende produkter, vil der være risiko for forskelligartede nationale bestemmelser og procedurer, som ikke stemmer overens på tværs af landegrænserne i EU. Dette vil resultere i barrierer for varernes fri bevægelighed inden for EU og unødige omkostninger for erhvervslivet. Sådanne regler må derfor have det samme indhold i EU. I overensstemmelse med nærhedsprincippet bør tiltag inden for området derfor gennemføres på fællesskabsniveau.

6. Gældende dansk ret

Kedler er i dag omfattet af EU's ”stjernemærkningsordning”, som er gennemført i dansk lovgivning igennem BEK nr. 488 af 07/06/1994. Bekendtgørelsen vil blive ophævet inden forordningens bestemmelser får virkning.

Forslaget til forordning vil, hvis den vedtages være direkte gældende i Danmark og skal ikke implementeres i dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil på statsligt niveau medføre omkostninger til markedsovervågning og –kontrol mv. Omkostningerne dækkes inden for Klima-, Energi- og Bygningsministeriets bevillingsmæssige rammer. Det afledte afgiftstab af forslaget kan ikke beregnes.

Forslaget medfører ikke administrative eller økonomiske omkostninger for regioner og kommuner.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Producenter af produkter, der er omfattet af dette forslag, skal mærke, at deres produkter overholder forslagens bestemmelser. Producenter af eldrevne varmepumper, solvarmeanlæg/komponenter samt styringer til varmeanlæg skal beregne og angive energiparametre for deres produkter. Det vurderes, at dette vil blive relevant for omkring 20 danske virksomheder.

Forhandlere af den type anlæg, som er omfattet af forslaget, skal i forbindelse med salg påføre energimærket på de udstillede produkter. Hvis salget ikke foregår fra en almindelig forretning, hvor produktet er udstillet, skal forhandleren som minimum sørge for at produktets energiklasse oplyses for køberen før forbrugeren træffer sit valg.

Forhandlere af kombinerede anlæg, dvs anlæg hvor en olie- eller gaskedel kombineres med en eldrevet varmepumpe og/eller et solvarmeanlæg skal energimærke ”pakken”

Ovennævnte krav vurderes på samfundsplan ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde i forhold til de dokumentations- og informationskrav, kedelproducenter og producenter af varmepumper/solvarmeanlæg allerede, som følge af anden lovgivning, er omfattet af.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det vurderes, at der i Danmark er i størrelsesordenen 20 fremstillingsvirksomheder, som vil blive berørt af forslaget. Af disse fremstillingsvirksomheder vurderes hovedparten at kunne drage konkurrencemæssige fordele af den foreslåede energimærkning, fordi produkter, der benytter VE-teknologier, som varmepumper og solvarme generelt vil opnå højere energiklasser end traditionelle og fossilt baserede opvarmningsteknologier. Forslaget forventes således at indeholde positive erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Konsekvenser for miljø og beskyttelsesniveau

I kommentarerne til forslaget, anfører Kommissionen, at forslaget om energimærkning af vandvarmere og varmtvandsbeholdere samt det tilhørende ecodesignforslag vil have omfattende positive konsekvenser i EU som helhed, idet det medfører en mere effektiv udnyttelse af energien til opvarmning og vil fremme anvendelsen af vedvarende energi på bekostning af fossile brændsler.

Forslagets effekt for de energi- og klimamæssige konsekvenser i Danmark er ikke vurderet. Mærkningen vurderes dog at give producenter og leverandører gode muligheder for bl.a. at markedsføre væske-vand- og luft-vandvarmepumper og ”pakker” med olie- eller gaskedler med solvarmekomponenter.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring i Specialudvalget for Klima-, Energi- og Bygningspolitik d. 12. marts 2013 med frist d. 13. marts 2013. Der er i forbindelse med høringen ikke modtaget høringssvar.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det vurderes, at der er nogen modstand mod Kommissionens forslag, men at det ikke vil være tilstrækkeligt til at forkaste forslaget. Modstanden skyldes bl.a., at Kommissionen i

forbindelse med den endelige udformning af forslaget har lyttet mere til pressionsgrupper end til de uafhængige eksperter fra Medlemslandene, som har rådgivet Kommissionen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, fordi den i Europa som helhed medfører omfattende energi- og CO₂-besparelser, og fordi forslaget flugter godt med dansk energipolitik.

Klima-, Energi- og Bygningsministeriet har under forhandlingerne arbejdet for en skærpelse af energimærkningskravene til kedler og varmepumper, som det delvis er lykkedes at komme igennem med. Det vurderes, at en forkastelse af forslaget vil blokere ikke kun energimærkningen af kedler og varmepumper, men også forslaget om energieffektivitetskrav til kedler, varmepumper, vandvarmere og varmtvandsbeholdere, der som en udmøntning af ecodesigndirektivet (Direktiv 2009/125/EU af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter) er under parallel behandling i henhold til forskriftsproceduren med kontrol (PRAC).

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.